การศึกษาความร่วมมือในการใช้ยาของพระภิกษุสูงอายุในโรงพยาบาลสงฆ์

นางสาวภนิตา สรรพกิจภิญโญ
นางสาวภัณฑิลา สุภัทรศักดา

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2560

การศึกษาความร่วมมือในการใช้ยาของพระภิกษุสูงอายุในโรงพยาบาลสงฆ์

นางสาวภนิตา สรรพกิจภิญโญ
นางสาวภัณฑิลา สุภัทรศักดา

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2560

THE STUDY OF MEDICATION ADHERENCE IN THE OLD BUDDHIST MONKS AT PRIEST HOSPITAL

MISS PANITA SAPPAKITPINYO
MISS PHANTHILA SUPATTARASAKDA

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY MAHIDOL UNIVERSITY
2017

โครงการพิเศษ

เรื่อง การศึกษาความร่วมมือในการใช้ยาของพระภิกษุสูงอายุในโรงพยาบาลสงฆ์

ลายเซ็น

……..……

(นางสาว ภนิตา สรรพกิจภิญโญ)

ลายเซ็น

……..……

(นางสาว ภัณฑิลา สุภัทรศักดา)

ลายเซ็น

……..……

(อาจารย์ ดร. ภก. ลือรัตน์ อนุรัตน์พานิช)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลายเซ็น

……..……

(เภสัชกรหญิงปริญดา พีรธรรมานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาความร่วมมือในการใช้ยาของพระภิกษุสูงอายุในโรงพยาบาลสงฆ์

ภนิตา สรรพกิจภิญโญ, ภัณฑิลา สุภัทรศักดา

อาจารย์ที่ปรึกษา: ลือรัตน์ อนุรัตน์พานิช*, เภสัชกรหญิงปริญดา พีรธรรมานนท์**

* ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลสงฆ์

คำสำคัญ: ความร่วมมือในการใช้ยา, พระภิกษุ, ความฉลาดทางสุขภาพ

พระภิกษุสูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังมีมากขึ้นในปัจจุบัน จำเป็นต้องรับยาหลายชนิด และมาพบแพทย์ตามนัดเป็นประจำ จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในการใช้ยาได้ โดยที่หนึ่งในนั้นคือ ความไม่ร่วมมือในการใช้ยา อันจะส่งผลเสียต่อผลลัพธ์ในการรักษา รวมไปถึงสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับความร่วมมือในการใช้ยา และความรอบรู้ด้านสุขภาพของพระภิกษุสูงอายุ ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ รวมไปถึงความรอบรู้ด้านสุขภาพ กับความร่วมมือในการใช้ยาของพระภิกษุสูงอายุ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง โดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลในพระภิกษุ อายุมากกว่า หรือเท่ากับ 60 ปี ที่มีโรคประจำตัวคือ โรคความดันโลหิตสูง และ/หรือ โรคไขมันในเลือดสูง และ/หรือ โรคเบาหวาน ที่เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกในช่วงเดือน ตุลาคม 2560 ถึง มกราคม 2561 ณ โรงพยาบาลสงฆ์ และมีเกณฑ์การคัดออกคือพระภิกษุที่ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล จำนวน 222 รูป

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนความร่วมมือในการใช้ยามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.03 (SD = 1.67) ซึ่งจัดอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนความรอบรู้ด้านสุขภาพเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 คะแนน (SD = 1.62) ซึ่งคือระดับพื้นฐาน โดยที่คะแนนความรอบรู้ด้านสุขภาพและคะแนนความร่วมมือในการใช้ยาไม่มีความสัมพันธ์กัน ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับคะแนนความร่วมมือในการใช้ยามี 2 ปัจจัย คือ ความสม่ำเสมอในการมาตามนัดของแพทย์ (p-value=0.003) และการรับรู้ต่อระยะเวลาการตรวจรักษา (p-value=0.012)

Abstract

The study of medication adherence in the old buddhist monks at priest hospital

Panita Sappakitpinyo, Phanthila Supattarasakda

Project advisor: Luerat Anuratpanich*, Prinyada Peerathammanon**

*Department of Pharmacy, Faculty of pharmacy, Mahidol University

**Head of pharmacy department, priest hospital

Keyword: medication adherence, monks, health literacy

Nowadays, the old monks have increased chronic disease. They must take many medications and often go for the doctor's appointments, led to drug-related problems (DRPs). One of the DRPs was medication non-adherence and it had negative influences on treatment outcome along with cost wasting. The purposes of this study were to survey medication adherence and health literacy of old monks, assess the correlation between each factors including health literacy and medication adherence of old monks. This study was the cross-sectional descriptive research used the questionnaire. Collected data from the old monks, 60 years old or more, who had hypertension and/or dyslipidemia and/or diabetes, conducted at outpatient department of priest hospital between October 2017 – January 2018, exclusion criteria is the monks who did not want to give the information.

This study found that the average of medication adherence score was 6.03 (SD = 1.67) which categorized in medium adherence, the average of health literacy score was 3.91 (SD = 1.62) which categorized in functional level. Health literacy and medication adherence had no correlation, 2 factors had a positive correlation with medication adherence which were consistency of going for the doctor's appointments (p-value= 0.003) and perception to duration of the each visit (p-value=0.012).